

Neplaćanje alimentacije problem majki - samohranih roditelja

U prethodnoj vladi institucije prebacivale odgovornost kada se zatraže brojke

Bivše Ministarstvo rada i socijalnog staranja nije vodilo evidenciju o broju samohranih majki u Crnoj Gori. Nema ni podataka o broju samohranih majki koje primaju alimentaciju.

Autorke: Sandra MILIĆEVIĆ/Lidija ROGANOVIĆ

Pravio je svadbu, igrao fudbal, tenis, živio luksuznim načinom života, a meni i djeci nije uplaćivao alimentaciju, ali ja to nisam mogla da dokažem jer ništa se nije vodilo na njega..., prepričava svoj problem samohrana majka koja je htjela da ostane anonimna, jer ne želi da joj se ime pojavljuje u medijima, ni da to čitaju njena djeca.

Iako crnogorski zakon propisuje da su roditelji dužni da plaćaju alimentaciju do 18. godine djeteta, a u slučaju da je punoljetno dijete na redovnom školovanju, do 26. godine, u praksi – to nije tako.

Broj samohranih roditelja i ko prima alimentaciju, u krovnoj instituciji – prethodnom Ministarstvu rada i socijalnog staranja – nije poznat. Na više poziva novinara, oni su odgovorili putem telefona- „Da Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti ne prepoznaje termin samohrane majke“.

Međutim, advokatica NVO „Sigurna ženska kuća“ **Tijana Vuksanović** pojašnjava definiciju samohranog roditelja: „ Član 19, st. 1, tačka 10a Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti obuhvata oba roditelja pojedinačno, te samim tim i samohrane majke“.

This project was funded, in part, through a U.S. Embassy grant. The opinions, findings, and conclusions or recommendations expressed herein are those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the Department of State.

***

Ovaj projekat je dijelom finansirala Ambasada SAD u Podgorici. Mišljenja, nalazi, zaključci ili preporuke koji su ovdje izneseni su stav autora i ne odražavaju nužno stav Stejt dipartmenta/Vlade SAD.

Bivši muževi često kriju imovinu

Samohrana majka apeluje na crnogorske sudove i tužilaštvo da predmetima koji se bave alimentacijom daju prioritet. Objašnjava kako je njen bivši muž, shodno zakonskim odredbama, nakon razvoda plaćao alimentaciju.

„Samo par mjeseci. Nakon toga je prestao, pa sam odlučila da dostavim sudu predlog za izvršenje“, priča ona.

Pojašnjava kako postupak podrazumijeva da javni izvršitelj dostavi podatke banci koja stavlja blokadu na račune sve dok ne izmiri obaveze plaćanja.

„U mom slučaju, to je bilo otežavajuće, jer on nije primao novac preko računa. Sljedeći korak je bio predlog za izvršenje na imovinu, međutim ni to nije bilo efikasno, jer se sve vodilo na ime njegovog oca - auto, kuća i stanovi“, istakla je.

Od pravnih mehanizama, preostalo joj je bilo da podnese krivičnu prijavu zbog nedavanja alimentacije.

„Prijavu sam podnijela Osnovnom državnom tužilaštvu i nakon toga smo bili pozvani da se izjasnimo“, kaže.

U tužilaštvu su imali sluha za njen problem, ali je proces trajao dugo:

„Ni poslije roka od šest mjeseci on nije platio ni dug, ni redovan iznos. Ja sam morala da budem uporna, jer je tek poslije četiri mjeseca nastavljen postupak. On je pokušao da taj iznos kompezuje sa tim što je priložio račune o kupovini patika i tekućih potreba djece, što zakonski nije dozvoljeno“, kazala je.

Na glavnom ročištu raspravljalo se o odlasku muža u zatvor, što je ona odbila. Uslijedila je uslovna kazna da u roku od godinu danaplati zaostalu alimentaciju, u suprotnom bi ga čekala kazna zatvora. Bivši muž se žalio na lošu materijalnu situaciju, dok je realno stanje, kako tvrdi ova samohrana majka, bilo drugačije.

„Živio je luksuznim načinom života, ali se ništa nije vodilo na njega“, istakla je.

This project was funded, in part, through a U.S. Embassy grant. The opinions, findings, and conclusions or recommendations expressed herein are those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the Department of State.

***

Ovaj projekat je dijelom finansirala Ambasada SAD u Podgorici. Mišljenja, nalazi, zaključci ili preporuke koji su ovdje izneseni su stav autora i ne odražavaju nužno stav Stejt dipartmenta/Vlade SAD.

Igrom slučaja, navodi, njegovo materijalno stanje se promijenilo usljed prodaje porodičnog imanja u milionskom iznosu.

„Kupac imanja trebao je da uplati novac na bankovni računmog bivšeg muža, ali je račun bio blokiran. Da bi ga odblokirao, morao je da plati zaostalu alimentaciju. Otplatio je samo dio“, dodaje.

Nakon toga, kratko vrijeme je plaćao alimentaciju, pa je opet prestao. I opet je pokrenut predlog za izvršenje.

Borba ove žene na sudu traje četiri godine.

Minimalni iznosi za život

Najmanji iznos alimentacije je 67 eura po djetetu, ukoliko je roditelj nezaposlen i nema sredstava za izdržavanje.

Dejana Ponoš, iz NVO Udruženje Roditelji napominje da „završetkom braka prestaje naša bračna uloga, ali ne i roditeljska“.

„Jedan od prepoznatih problema je niska alimentacija i neplaćanje iste. Nisu pronađeni mehanizmi za formiranje alimentacionog fonda“, istakla je Ponoš.

Advokatica Centra za ženska prava **Tijana Živković** kaže da postoje roditelji koji namjerno izbjegavaju plaćanje, ali i oni koji iz objektivnih razloga to ne mogu uraditi. Uzrok tome je bolest i slično. Ona vidi rješenje u osnivanju alimentacionog fonda i pooštrenju kaznene politike.

„Postojanje alimentacionog fonda bez sumnje bi osiguralo ostvarenje i zaštitu osnovnih prava djece, a država bi sa druge strane, trebalo da predvidi mehanizme regresne naplate od davaoca izdržavanja, u čije ime su dospjele alimentacije isplaćene iz fonda“, objasnila je advokatica.

This project was funded, in part, through a U.S. Embassy grant. The opinions, findings, and conclusions or recommendations expressed herein are those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the Department of State.

***

Ovaj projekat je dijelom finansirala Ambasada SAD u Podgorici. Mišljenja, nalazi, zaključci ili preporuke koji su ovdje izneseni su stav autora i ne odražavaju nužno stav Stejt dipartmenta/Vlade SAD.

Neplaćanje alimentacije je jedan od težih oblika nasilja nad ženama i djecom, prema Istanbulsjoj konvenciji, čija je Crna Gora potpisnica. Advokatica Živković ističe čime se služe davaoci izdržavanja kako bi izbjegli plaćanje.

„Rad na crno, prepisivanje prava svojine nad pokretnim i nepokretnim stvarima na druga lica, otvaranje firmi na ime drugog lica i slično su samo neki od načina na osnovu kojih davaoci izdržavanja pokušavaju da izbjegnu obaveze plaćanja alimentacije“, ističe Živković.

Pravo javnosti da zna i nadležne institucije

Bivše Ministarstvo rada i socijalnog staranja nije imalo podatke o broju samohranih majki u Crnoj Gori. U ovoj instituciji, ljudi koji su tada bili nadležni kazali su da ne raspolažu podacima o broju samohranih roditelja i naglasili da Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti ne prepoznaje termin samohrane majke.

Nema ni podataka o broju samohranih majki koje primaju alimentaciju. Nakon više upornih poziva i imejlava, iz bivšeg Ministarstva rada i socijalnog staranja rekli su da je za te podatke nadležan sud. Međutim, potražnja za odgovorom na ovo pitanje postaje sve neizvjesnija.

Osnovni sud u Podgorici nema tražene podatke, zbog čega su nas uputili na adresu Vrhovnog suda. Iz Vrhovnog suda odgovorili su da ne raspolažu tim podacima i dodali:

„Sugerišemo da se ovim povodom obratite nekom od Osnovnih sudova, koji su u pomenutim postupcima prvostepeni sudovi, kao i Višem sudu u Podgorici ili Bijelom Polju, kao drugostepenim sudovima“.

Nakon odgovora iz Vrhovnog suda, iz Osnovnog suda su prosljedili podatke koji se tiču presuda zbog neplaćanja alimentacije:

„Do sredine oktobra 2020. godine izrečeno je pet uslovnih osuda zbog krivičnog djela nedavanje izdržavanja iz člana 221 KZCG. U 2019. taj broj bio je 49, a odnosi se na šest kazni zatvora, 35 uslovnih osuda i šest kazni rada u javnom interesu“, podaci koje smo uspjele da dobijemo.

This project was funded, in part, through a U.S. Embassy grant. The opinions, findings, and conclusions or recommendations expressed herein are those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the Department of State.

***

Ovaj projekat je dijelom finansirala Ambasada SAD u Podgorici. Mišljenja, nalazi, zaključci ili preporuke koji su ovdje izneseni su stav autora i ne odražavaju nužno stav Stejt dipartmenta/Vlade SAD.

Veliko breme za žene

Psihološkinja **Jovana Strugar** ocjenjuje kako samohrane majke često nose veliko breme brige, upozoravajući da je ovim ženama potrebna dodatna podrška.

Strugar pojašnjava da samohrano roditeljstvo ne dolazi samo prestankom bračnog odnosa, već i smrću, gubitkom i odlaskom jednog od partnera. Dodaje da je potrebno razviti strategije pomoći na nivou pojedinca i društva.

„Ono što društvo može da uradi po tom pitanju je da gradi jake institucionalne kapacitete za pomoć samohranom roditeljstvu (materijalna pomoć, vrtići, itd), da promoviše žensko osnaživanje, ekonomsku nezavisnost i stvara mogućnosti u kojima žene mogu da se ostvare u različitim ulogama. Mreža porodice i prijatelja takođe može biti od velike pomoći, nudeći svoje kapacitete“, kazala je psihološkinja.

S druge strane, Centar za socijalni rad u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje ima akcioni plan koji se odnosi na pronalazak posla samohranim roditeljima-korisnicima materijalnog davanja. Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti u članu 15 nalaže: „O korisnicima, pravima i pružaocima usluga, vodi se evidencija, u skladu sa ovim zakonom“.

Obratile smo se Centru za socijalni rad. Nakon mjesec i po čekanja na odgovore putem imejla i više telefonskih poziva, stigao je odgovor o broju zaposlenih samohranih majki putem saradnje Centra i Zavoda. Odgovorili su:

„Centar trenutno nema informaciju koliko se korisnika zaposlilo“.

Sa druge strane, stari podaci Monstata (2011.) pokazuju da u Crnoj Gori ima oko 25.000 porodica u kojima je samo majka sa jednim djetetom. Porodica u kojima je samo otac sa jednim djetetom ima preko pet hiljada.

U prvih šest mjeseci 2020. godine bilo je 257 razvoda, dok je sklopljeno 663 brakova. Broj razvoda u 2019. je 841, dok za 2018. taj broj iznosi 849, pokazuju podaci Monstata.

This project was funded, in part, through a U.S. Embassy grant. The opinions, findings, and conclusions or recommendations expressed herein are those of the author(s) and do not necessarily reflect those of the Department of State.

***

Ovaj projekat je dijelom finansirala Ambasada SAD u Podgorici. Mišljenja, nalazi, zaključci ili preporuke koji su ovdje izneseni su stav autora i ne odražavaju nužno stav Stejt dipartmenta/Vlade SAD.